

Handläggare
Katja Hatschek
Telefon: 08-50833607**Till**
Utbildningsnämnden
2026-10-22

Spetsutbildning i musik i grundskolan – en försöksverksamhet (Ds 2026:13)

Svar på remiss från kommunstyrelsen, KS 2026/915

Förvaltningens förslag till beslut

Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning av remissen

Kommunstyrelsen har remitterat promemorian ”Spetsutbildning i musik i grundskolan – en försöksverksamhet (Ds 2026:13)” till utbildningsnämnden för yttrande.

Av promemorian framgår att syftet med spetsutbildningen i musik är att ge barn och unga goda förutsättningar att utveckla sin begåvning inom musikområdet. Genom spetsutbildningen kan elever redan i grundskolan få en musikalisk utbildning som kan lägga grunden för framtida studie- och yrkesval inom musikområdet.

Utredaren föreslår att ett nytt ämne, *musik spets*, ersätter ämnet *musik* för de elever som deltar i spetsutbildningen och att det nya ämnet får mer undervisningstid. Det finns också förslag om att huvudmannen ska få besluta om andra lärotider för elever som deltar i spetsutbildningen samt att huvudmannen ska få besluta om avvikelser från det som normalt gäller i grundskolan i fråga om när läsåret ska börja och sluta samt skolarbetets förläggning, skoldagarnas sammanhållning och fördelning över läsåret. Därtill finns förslag om alternativa kompetenskrav för lärare som undervisar i ämnet *musik spets*.

Vidare innehåller promemorian förslag om antagningen till spetsutbildningen. Färdighetsprov ska utgöra villkor för antagning och grund för urval mellan sökande elever. Spetsutbildningen ska enligt förslaget få starta i årskurs 1 eller i årskurs 5.

Det framgår också av promemorian att det är svårt att på förhand veta vad en ny utbildning kommer att innebära. Spetsutbildningen inom musik i grundskolan ska därför genomföras inom ramen för en försöksverksamhet som Skolverket kan följa upp och utvärdera. Promemorian innehåller även förslag om ett riktat statsbidrag för de huvudmän som deltar i försöksverksamheten.

Beredning

Ärendet har beretts inom grundskoleavdelningen i samverkan med avdelningen för ekonomi och styrning, avdelningen för stöd kring lärande och elevhälsa, avdelningen för personal och kompetensförsörjning samt avdelningen för utveckling och samordning.

Ärendet kommer att behandlas i samverkan med de fackliga organisationerna den 12 oktober 2026. Funktionshinderrådet kommer att få möjlighet att behandla ärendet vid sammanträdet den 14 oktober 2026.

Förvaltningens synpunkter

Sammanfattning av synpunkter

Utbildningsförvaltningen tillstyrker promemorians förslag om en försöksverksamhet för spetsutbildning i musik i grundskolan.

Förvaltningen delar utredarens bedömning om försöksverksamhetens utformning, men ser samtidigt att spetsutbildningen bör ha en bred ingång.

Inför ett beslut om att införa en spetsutbildning i musik i grundskolan ser förvaltningen det som särskilt viktigt att följa upp och utvärdera försöksverksamheten ur ett barn- och elevperspektiv samt att bedöma om verksamheten har inneburit en likvärdig tillgång till utbildning av god kvalitet, liksom utbildningens kostnader och hur dessa förhåller sig till statsbidraget.

Ställningstaganden

Utbildningsförvaltningen *tillstyrker promemorians förslag* om en försöksverksamhet för spetsutbildning i musik i grundskolan. Förvaltningen redovisar också följande ställningstaganden.

6.1 Övergripande utgångspunkter för försöksverksamhetens utformning

Utredaren bedömer att utformningen av försöksverksamheten bör analyseras utifrån fem övergripande utgångspunkter.

1. Utbildningen bör ge förutsättningar för en faktisk fördjupning i musikaliskt kunnande.
2. Analysen bör utgå från att tid, kontinuitet och progression är avgörande faktorer i musikaliskt lärande.
3. Utbildningen bör ses som en del i en sammanhållen utbildningskedja.
4. Likvärdig tillgång till utbildning av god kvalitet bör vara central vid utformningen av försöksverksamheten.
5. Utbildningen bör utformas med ett tydligt barn- och elevperspektiv.

Förvaltningen delar utredarens bedömning, men ser samtidigt att spetsutbildningen bör ha en bred ingång och inte enbart vara inriktad på den klassiska musiktraditionen och instrumentalundervisning på orkesterinstrument. Inom försöksverksamheten bör det därför vara möjligt för huvudmännen att pröva olika inriktningar.

Förvaltningen är också positiv till utgångspunkten att likvärdig tillgång till utbildning av god kvalitet bör vara central vid utformningen av försöksverksamheten. I sammanhanget är det därför viktigt att spetsutbildningen inte tar alltför stora resurser från ämnet *musik* eller från kulturskolans verksamhet eftersom det riskerar att minska möjligheterna till fler ingångar till högre musikutbildning.

Därutöver värdesätter förvaltningen utgångspunkten att utbildningen bör utformas med ett tydligt barn- och elevperspektiv.

11 Uppföljning och utvärdering av försöksverksamheten

Förvaltningen välkomnar förslaget om att Skolverket ska följa upp och utvärdera utbildningen inom försöksverksamheten.

Det är enligt förvaltningen särskilt viktigt att följa upp och utvärdera försöksverksamheten ur ett barn- och elevperspektiv, bland annat genom att undersöka hur elever i olika årskurser påverkas av en utökad timplan samt hur eleverna påverkas av en tidig specialisering. Förvaltningen ser också att utvärderingen bör innehålla en analys av elevernas meritvärden när de läser ämnet *musik spets* jämfört med om de hade läst ämnet *musik*.

Det är därutöver viktigt att utvärdera om försöksverksamheten har inneburit en likvärdig tillgång till utbildning av god kvalitet samt

hur huvudmännen har tillämpat undantaget från skollagens krav på lärarlegitimation.

Förvaltningen ser också att det är angeläget att utvärdera kostnaderna för utbildningen samt hur de förhåller sig till statsbidraget. Det är även viktigt att kopplingen mellan lokaler och ekonomi är tydlig i utvärderingen. Exempelvis kan lokaler för individuell instrumentalundervisning vara en utmaning för huvudmännen. Olika förutsättningar i huvudmännens lokalbestånd kan därmed påverka likvärdigheten.

Ekonomiska konsekvenser

I avsnitt 13.7 i promemorian beskriver utredaren förslagets ekonomiska konsekvenser samt hur de ska finansieras. Det framgår att det finns en osäkerhet i beräkningarna och att Skolverket därför bör följa upp försöksverksamheten och statsbidraget. Förvaltningen delar den bedömningen.

Konsekvenser för barn och barns rättigheter samt jämställdhet

Då ärendet är svar på en remiss från kommunstyrelsen gör förvaltningen ingen egen analys av ärendets konsekvenser för jämställdhet eller för barn och barns rättigheter. Förvaltningen förutsätter att en sådan analys vid behov görs av kommunstyrelsen i den fortsatta hanteringen av ärendet.

Förslag till beslut

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Per Törnvall
Utbildningsdirektör
Utbildningsförvaltningen

Peter Bragner
Grundskoledirektör
Utbildningsförvaltningen

Bilaga

Spetsutbildning i musik i grundskolan – en försöksverksamhet (Ds 2026:13)